

SADRŽAJ

UVOD	9
NASTANAK I UPORABA HRVATSKOGA GRBA I ZASTAVE DO POLOVICE 19. STOLJEĆA	
Postanak hrvatskih grbova	13
Mašta i mitovi – postanak hrvatskoga šahiranog grba u starijoj publicistici i historiografiji	13
Nastanak prvih grbova	15
Javna (državna) heraldika i grbovi vladara kao grbovi zemlje do 14. stoljeća	15
Prvi poznati hrvatski zemaljski grb	19
Ludovikov grb iz grbovnika Gelre	24
Grb iz Ostrovice	28
Grb iz Ostrovice – najstariji ili jedan od najstarijih prikaza nekog hrvatskog zemaljskog grba na hrvatskom ozemlju?	30
Grb s tri glave leoparda u funkciji grba svih hrvatskih zemalja – prikazi na pečatima i novcu do početka 17. stoljeća	31
Pojava hrvatskoga šahiranog grba	36
Može li se pretpostaviti postojanje hrvatskoga šahiranog grba prije 1457. ili 1439. godine?	36
Uporaba hrvatskoga šahiranog grba od kraja 15. stoljeća	42
<i>Sigillum regni</i> 1527. godine	53
Nastanak grba Slavonije	58
Od sjedinjenoga Kraljevstva do sjedinjenoga grba	68
Grb i zastava Dubrovnika (Dubrovačke Republike)	76
Početci hrvatske zastave	79
HRVATSKI ZEMALJSKI GRBOVI U 19. STOLJEĆU – DO SKLAPANJA HRVATSKO-UGARSKE NAGODBE	
Habsburška Kraljevina Dalmacija u 19. stoljeću i uporaba dalmatinskoga grba u tom kontekstu	91
Razdoblje stvaranja i prvobitne uporabe hrvatskih nacionalnih simbola – od ilirske leljive do trobojnice	94
Ilirska leljiva i rođenje hrvatskih nacionalnih simbola, hrvatski grb i zastava u razdoblju hrvatskoga narodnog pokreta – ilirskog pokreta	94
„Od Jelačića bana do naših dana“ – nastanak suvremene hrvatske nacionalne zastave	96
Sudbina hrvatske zastave u razdoblju Bachova apsolutizma	103
Ponovna afirmacija hrvatske trobojnice, uporaba hrvatskoga grba do sklapanja Hrvatsko-ugarske nagodbe	104

HRVATSKI NACIONALNI SIMBOLI U RAZDOBLJU AUSTROUGARSKOG DUALIZMA (1868–1918)

Grb Trojedne Kraljevine nakon Nagodbe – službena (i poluslužbena) uporaba.....	109
Zajednički grb zemalja krune sv. Stjepana.....	120
„ <i>Corpus separatum</i> “.....	128
Zastava Trojedne Kraljevine i hrvatska nacionalna zastava.....	129
Uporaba mađarske i srpske zastave u Trojednici i Dalmaciji – od kršenja Nagodbe do sukoba simbola.....	135
Od Trojednice do šahovnice.....	143
Nova zastava Hrvatskog sveučilišta.....	159
Zastava Družbe „Braća Hrvatskoga Zmaja“.....	163
O krunama hrvatskoga grba.....	163
O posebnoj uporabi grbova Istre i Dalmacije do 1918. godine.....	168

HRVATSKI NACIONALNI SIMBOLI U RAZDOBLJU IZMEĐU DVAJU SVJETSKIH RATOVA (1918–1941)

Od Trojednice do troimenoga i troplemenog naroda.....	175
Zabrana uporabe hrvatske trobojnice s hrvatskim šahiranim grbom na području Pokrajinske uprave za Hrvatsku i Slavoniju 1923. godine.....	187
Uporaba hrvatskoga šahiranog grba tijekom dvadesetih godina 20. stoljeća.....	190
Hrvatska tisućgodišnjica 1925. godine – afirmacija hrvatskih nacionalnih simbola.....	192
Radićeva Zagrebačka oblast 1927–1928. kao pokušaj povezivanja hrvatskih zemalja i afirmacija hrvatskoga grba.....	197
Hrvatska zastava tijekom dvadesetih godina 20. stoljeća.....	199
Hrvatski nacionalni simboli u razdoblju diktature kralja Aleksandra.....	203
Hrvatski nacionalni simboli u hrvatskom iseljeništvu i pojava Ustaško-domobranskog pokreta i njegovih simbola.....	210
Grbovi, zastave i simboli kao simboli tuđinskih pretenzija prema hrvatskim zemljama između dvaju svjetskih ratova.....	215
Hrvatski nacionalni simboli u Kraljevini Jugoslaviji od atentata u Marseilleu do uspostave Banovine Hrvatske.....	226
Hrvatski nacionalni simboli i Banovina Hrvatska.....	239

U SJENI TOTALITARIZAMA – HRVATSKI NACIONALNI SIMBOLI U RAZDOBLJU DRUGOGA SVJETSKOG RATA

U sjeni Osovine.....	247
Nezavisna Država Hrvatska.....	247
Oblikovanje grba i zastave Nezavisne Države Hrvatske.....	249
Grb i zastava Nezavisne Države Hrvatske prema Zakonskoj odredbi od 28. travnja 1941.....	251
Simboli njemačke manjine u NDH.....	257
Hrvatska područja priključena Italiji.....	257
Za kralja i otadžbinu u službi Ducea, Führera i Poglavnika – četnici i njihovi simboli u Drugome svjetskom ratu.....	261
U sjeni srpa i čekića – Partizanski pokret i hrvatski nacionalni simboli.....	263

HRVATSKI NACIONALNI SIMBOLI U POSLIJERATNOJ JUGOSLAVIJI – U ZAGRLJAJU KRAKOVA ZVIJEZDE PETOKRAKE	269
Nastanak grba Narodne/Socijalističke Republike Hrvatske	272
Grb i zastava Narodne Republike Hrvatske prema Ustavu od 18. siječnja 1947.	274
Uporaba nacionalnih simbola bez komunističkih obilježja i/ili s minimaliziranim petokrakim zvijezdama	277
Hrvatski nacionalni simboli u hrvatskom iseljeništvu i političkoj emigraciji	287
Hrvatski pokrajinski grbovi – uporaba u domovini i inozemstvu od svršetka Drugoga svjetskog rata do 1990. godine	292
OD ZABRANA DO POSTOLJA PRVAKA – HRVATSKI NACIONALNI SIMBOLI OD SLOMA KOMUNISTIČKOG REŽIMA DO DANAS	
Između crvene zvijezde i četiri „S“ – hrvatski nacionalni simboli od prvih pukotina u sustavu komunističkog režima do prvih slobodnih izbora u Hrvatskoj 1990.	295
Zalazak crvene zvijezde – rasprave o novim simbolima i usvajanje amandmana na Ustav SRH.	301
Simboli agresije na Republiku Hrvatsku	316
Obilježja Hrvata u Bosni i Hercegovini	319
Uporaba hrvatskih pokrajinskih grbova i zastava od 1990. godine do danas.	321
Suvremene rasprave i kontroverze o hrvatskome grbu s početnim bijelim poljem u hrvatskoj javnosti i u inozemstvu.	324
Negativni stereotipi o hrvatskim nacionalnim obilježjima u inozemnoj javnosti.	324
Stereotipi o „ustaštvu“ grba s početnim bijelim poljem u hrvatskoj javnosti danas	326
Uporaba ustaških simbola u Hrvatskoj od početaka demokratskih promjena.	329
Što je u Austriji zabranjeno početkom 2019. godine i zabrana grba s početnim bijelim poljem u prosincu 2021.	332
Hrvatski nacionalni simboli danas	339
ZAKLJUČNA RAZMATRANJA	341
BILJEŠKE	357
KRATICE	445
IZVORI I LITERATURA	
Arhivsko gradivo	447
Zbornici zakona i naredaba, objavljeno gradivo.	447
Literatura	
Knjige i brošure.	449
Članci i prilozi u časopisima, enciklopedijama i zbornicima.	458
Prilozi u tisku	464
CROATIAN NATIONAL SYMBOLS: ORIGINS, DEVELOPMENT, USE AND CONTROVERSIES	
Summary	471
KAZALO IMENA	489
BILJEŠKA O AUTORU	503